

Çiniler için İnterpol devrede

● Yeni Cami hünkâr mahfili İznik çinilerinden üçünün de aralarında bulunduğu yapıtlar Londra'da müzayedeye çıkarılacak. Türk İnterpolü'nün İngiliz polisini devreye sokup çinilere el koyduracağı öğrenildi. **ÖZGEN ACAR**'ın haberi ■ *Arka Sayfada*

Londra'daki Christie's'in açık arttırmasında Osmanlı yapıtları 'tokmak' altında

Çalınan tarih satılıyor

► Müzayede evi, Abdülaziz'in annesine ait bir Kuran'ı, 1570-80 tarihli İznik sürahisini ve Yeni Cami hünkâr mahfili İznik çinilerinin üçünü açık arttırmaya çıkarıyor. Müzayedenin en ilginç yapıtını İspanya'da 11. yy'da İslam devleti Emevilerden kalma horoz biçimindeki bir havuz fiskiye başı oluşturuyor.

ÖZGEN ACAR

ANKARA (Cumhuriyet) - Bir süredir yağmalanan Yeni Cami hünkâr mahfili İznik çinilerinden üçünün de aralarında bulunduğu Selçuklu ve Osmanlı yapıtları Londra'da 'tokmak' altında.

Osmanlı İmparatorluğu kurulmadan önce Konya'da 1270 yılında Selçuklu ustalarca yapılmış bir ahşap kapı 400 bin dolar (yaklaşık 660 milyar lira) tahmini değerle satışa çıkıyor.

Müzayededede ayrıca Osmanlı Padişahı **Abdülaziz**'in annesine ait eşsiz bir Kuran'ın 240 bin dolara (yarım trilyon lira), bir İznik sürahisinin de 160 bin dolara (270 milyar lira) satılabileceği öngörülüyor. Christie's Müzayede Evi'nin 29 Nisan'daki "**İslam Sanatı**" açık arttırımına katılan 192 parça arasında 1650 yıllarında İstanbul Yeni Cami ve Hünkâr Mahfili için özel yapılmış İznik çinilerinden üçünü de satışa çıkardı.

Müzayedenin en ilginç yapıtını İspanya'da 11. yy'da İslam Devleti Emevilerden kalma horoz biçimindeki bir havuz fiskiye başı oluşturuyor. 1 milyon sterline (yaklaşık 2 trilyon 560 milyar lira) alıcı bulması beklenen 42 cm yüksekliğinde, bronz üstüne altın kaplama (tombak) horozun mermerden bir havuz çanağını süslediği biliniyor. Pek çok Selçuklu ve Osmanlı yapıtının yer aldığı açık arttırmaya çıkan Konya'dan gitme ahşap kapının "**eşi**" Berlin'de bir müzede, "**benzeri**" ise Konya'da Mevlana Müzesi'nde bulunuyor. Cevizden kazıma tekniği ile yapılan bu kapının iki kanadında bütünleşen çokgen geometrik ve çiçek süslemeler yer alıyor. 19. yüzyıl sonu ile 20. yüzyıl başında Türkiye'ye sıkça giden Av-

rupalı mühendis bir işadının ailesince satışa çıkarıldığı söylenen bu kapı 165x1155 cm boyutlarında olup üzerinde "**Aklı adam, deneyimlerden ders alandır. Cahil ise sonuçların ne olacağını düşünmeyen bir kişidir**" sözleri yazılı.

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk büyük hat ustası olarak kabul edilen Amasya (1429 - ?) doğumlu "**Ibn-al-şeyh al-Amasi**" olarak tanınan **Şeyh Hamdullah**'ın elinden çıkan bir Kuran ise müzayedenin bir başka gözdesi. **2. Beyazıt**'in padişah olması üzerine İstanbul'da saraya baş hat ustası olarak alınan **Şeyh Hamdullah**'ın Amasya günlerinde yazıldığı bilinen bu Kuran'ın sahibinin **2. Sultan Mahmut**'ün eşi, Abdülaziz'in annesi **Pertevniyal Hanım**'a ait olduğu saptandı.

İznik sürahisine biçilen fiyat 160 bin dolar.

TIPKI YENİ CAMİ'DEKİ ÇİNİLER GİBİ...

Bir süredir yağmalanan İznik çinilerini aralarında eski bir polisin de bulunduğu bir şebekenin çaldığı saptanmış, bazı parçalar da koliler içinde boş bir arazide bulunmuştu. Ancak, çalınan çinilerin önemli bölümünün yurtdışına çıkarıldığı bu müzayede ile anlaşıldı. Katalogda, satışa çıkan İznik çini yapıtlarının tüm fotoğrafları yer alırken bu üç çini panonun resmi bulunmuyor. İki bin sterlinlik (yaklaşık 5 milyar lira) bir açılış değeri öngörülen üç çininin "**tıpkı Yeni Cami'dekiler gibi olduğu**" katalogda vurgulanıyor. Türk Interpolü'nün Lyon karargâhı aracılığı ile İngiliz Scotland Yard polisinin sanat hırsızlığı bölümünü devreye sokup çinilere el koyduracağı öğrenildi.

